

3.3 Samprotavimo rašymas

1. Perskaitykite ištrauką iš Juliaus Sasnausko kūrinio „Pasmerkti gailėstingumui“. Bendradarbiaudami su klasės draugais tekste raskite keturis biblinius ženklus, juos išrašykite ir padiskutuokite apie jų prasmę.

Julius Sasnauskas

Julius Sasnauskas, gimė 1959 metų kovo 18 dieną Vilniuje. Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui dalyvis. 1995 metais tapo kunigu, o 1996 metais prisijungė prie Pranciškonų ordino.

Nuo 1966 metų mokėsi Vilniaus A. Vienuolio vidurinėje mokykloje. 1976 metų lapkričio mėnesį už tautinius ir religinius įsitikinimus iš jos pašalintas. O tiksliau, už 1920 metais žuvusių Lietuvos karių pagerbimą per Vėlines. 1977 metais baigė 9 klasę Vilniaus 8 vidurinėje mokykloje, toliau mokytis jam neleista. 1977 metais paimtas į sovietinę kariuomenę, po metų dėl silpnos sveikatos paleistas. 1978 metais su V. Bogušiu, K. Jokubynu, A. Terlecku ir kitais įkūrė Lietuvos laisvės lygą, dalyvavo jos veikloje. 1979 metais su A. Terlecku ir kitais surinko parašus, parašė ir išplatino Keturiasdešimt penkių pabaltiečių memorandumą, smerkiantį Molotovo-Ribentropo paktą ir jo slaptuosius protokolus.

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

Pasmerkti gailėstingumui

Beprotiškas susirišimas gailėstingumo saitais. <...> Laiko pilnatvė, didžiausios meilės valanda, kai jau nebeužtenka būti šalia, kai dėl kitų gyvenimo save pakiši po ratais ar nuvedi ant kryžiaus. Nesuprantu, kodėl viduramžių teologams dar reikėjo sukti galvą dėl įsikūnijimo ir išganymo motyvų, jeigu viskas jau buvo daug syk atpažinta ir pasakyta. Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų. Svarstymai ir pasiskaičiavimai niekada nebūtų to nulėmę. Kam atidavė? Už ką? Tautai, kurios ištikimybė dingsta kaip ryto rasa? Simonas Petras prašys, kad Viešpats pasitrauktų nuo jo, nusidėjėlio, ir tai šventa visų religijų logika. Bet Viešpats bus atėjęs iš kitur, iš ano užvirusio katilėlio, todėl nesitrauks. Todėl prie jo stalo sėdės muitininkai ir ištvirkėlės. Todėl bus dauginama duona, atleidžiamos nuodėmės, gydomi ligoniai, plaunamos mokinių kojos. Todėl kiekvieną nevilties šauksmą, kiekvieną skausmą ir kančios situaciją jis tituluos tikėjimu, kuris išprovokuoja stebuklingą dangaus įsikišimą. <...>

Dar kažkaip prašosi mintis, kad ir mano miestui nėra nuo ko kito pradėti ir kuo kitu laikytis. Vieninteliai išlikę Vilniaus vartai laiminami Gailėstingumo Motinos. Per gailėstingumą išiname ir sugrįžtame.

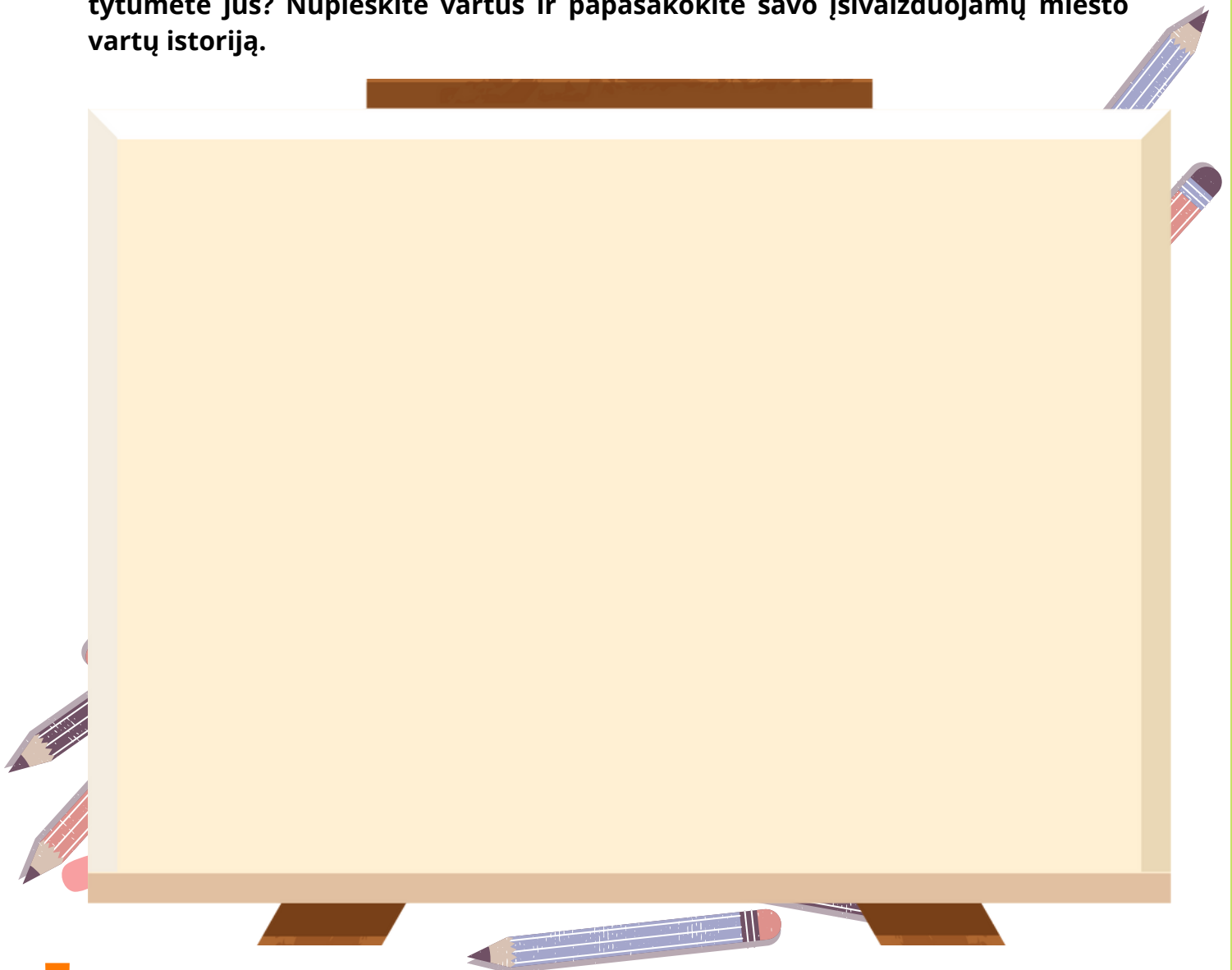
Iš Juliaus Sasnausko kn. „Malonės akrobatika“

3.3 Samprotavimo rašymas

2. J. Sasnauskas užsimena apie Vilniaus vartus. Apie kokius vartus autorius kalba? Ar esate prie jų buvę?

3. Pasitelkite vaizduotę ir tapkite architektu (-e). Kokius miesto vartus pastatytumėte jūs? Nupieškite vartus ir papasakokite savo įsivaizduojamų miesto vartų istoriją.

4. J. Sasnauskas akcentuoja gailęstingumą kaip krikščionišką vertybę. Parašykite samprotavimą „Gailęstingumas – puoselėjama ar jau pamiršta vertybė?“.

3.3 Samprotavimo rašymas

Prisiminkite!

Samprotavimas – tekstas, kuriame atskleidžiami įvairūs apmąstymai, apibendrinimai, veikėjų veiksmų ir poelgių vertinimas ir pan.

Samprotaujant aptariami dalykai nuosekliai argumentuojami:

plėtojami teiginiai, jie pagrindžiami, polemizuojama su kitokiomis nuomonėmis, vertinama ir daromos išvados. Mintis grindžiant argumentais privalu išaiškinti, kodėl taip manoma, kas lemia šį reiškinį, kokios galimos jo pasekmės.

Samprotavimo struktūra

- **Ižanga.** Įsigilinkite į raktinius temos žodžius. Paašškinkite sąvokas. Supažindinkite su bendru kontekstu. Paskutiniame sakinyje iškelkite klausimą, į kurį atsakysite dėstymo pastraipoje.
- **Dėstymas.** Svarbiausia prisiminti, kad samprotavime dominuoja jūsų nuomonė. Pirmas sakinytis – teiginys / tezė, atsakymas į ižangoje iškeltą klausimą. Prisiminkite ir vartokite įterpinių: *viena vertus, kita vertus, pirmiausia, antra, galiausiai*. Dėstykite savo požiūrį duota tema, argumentuokite, pateikite kitokių nuomonių, polemizuokite.
- **Pabaiga.** *Apibendrinamas (-a) galiu teigti, kad...; apibendrinant galima sakyti, kad...* Pateikite savo vertinimą, pasiūlymų, įvertinkite, ar tema aktuali šiandien.

